

بازار اراک

مستقیم‌ترین بازار ایران و جهان

عروس جهان است ملک اراک
که سر تا سرش مشک بیز است خاک
به دور سلطان صاحبقران و عهد امید
نهاد یوسف ثانی بنای مصر جدید

مؤلف:

حسین هاشمی مشهدکوبه‌ای

سرشناسه	: هاشمی مشهدکوبه‌ای، حسین، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: بازار اراک: مستقیم‌ترین بازار ایران و جهان / مولف حسین هاشمی مشهدکوبه‌ای.
مشخصات نشر	: اراک: انتشارات یوحنا، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۴۴۸ ص.
شابک	: ۴۵۰۰۰ ریال ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۶۷-۹۵-۵ :
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: بازارها -- ایران -- اراک
موضوع	: -- Iran -- ArakBazaars (Markets)
رده بندی کنگ	: ۲۰۷۳DSR ۱۳۹۷ ۲/۲۸۲ /
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۱۳۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۰۹۹۴

تلفن ۰۲۱۶۸ - ۰۸۶ همراه: ۰۹۱۲۹۴۳۸۴۱۷

◆ بازار اراک

◆ نویسنده: حسین هاشمی مشهدکوبه‌ای

◆ صفحه‌آرا: بوستان فرهنگی کوثر

◆ ناشر: یوحنا

◆ نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۷

◆ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

◆ چاپخانه: گنج معرفت

◆ قیمت با تصاویر رنگی: ۷۰۰۰۰ تومان

◆ قیمت با تصاویر سیاه و سفید: ۴۵۰۰۰ تومان

◆ شابک: ۵-۹۵-۷۷۶۷-۶۰۰-۹۷۸

◆ حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

◆ وب سایت: E- Mail:yohana@Yahoo.com

◆ مرکز پخش: اراک/ ابتدای خیابان شهید بهشتی، پاساژ اسلامی / طبقه سوم

فهرست مطالب

۲۱	«بازار اراک»
۳۱	برخی از نواقص، مشکلات و خطرات بازار اراک:
۳۲	«مساحت بازار اراک»
۳۵	«برخی از مکانهایی که اطراف بازار اراک»
۳۹	«برخی از خیابانهای قدیمی و معروف اطراف بازار اراک»
۳۹	«خیابان ادبجو اراک»
۴۲	«خیابان شیخ فضل الله عسکری» دروازه شهر جرد
۴۵	«خیابان مولوی اراک»
۴۷	«خیابان حصار اراک»
۴۸	«خیابان امیرکبیر اراک»
۴۹	«میدان ارگ»
۵۰	«خیابان امام خمینی اراک»
۵۱	«خیابان قائم مقام»
۵۲	«خیابان محسنی اراک»
۵۳	«برج شیشه اراک»
۵۴	«رخت شور خانه اراک»
۵۵	«دالان درازه اراک»
۵۵	«مسجد جامع اراک»
۵۶	«کوچه مرغی ها اراک»
۵۶	«سوراخه نرگس و سوراخه حاج زکی»
۵۹	«شخصیت های معروف قدیم بازار اراک»
۵۹	«ذبیح درشکه چی»
۶۱	«علی دوئی مشهدکوبه ای»

- «برخی از کوچه‌های معروف اطراف بازار قدیم اراک»..... ۶۲
- «کوچه راستین»..... ۶۲
- «کوچه آیت الله سلطان»..... ۶۳
- «کوچه بارو»..... ۶۴
- «کوچه فخرالحاجیه»..... ۶۴
- «کوچه چاه»..... ۶۴
- «کوچه ملافتحعلی»..... ۶۵
- برخی از تنیده‌های اراکی دوره دهم مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان که در بازار اراک تبلیغات می‌کردند و بازاریان به این کاندیداها رای دادند..... ۶۵
- «نقش پلایس میراث فرهنگی در بازار اراک»..... ۶۷
- برخی از مواردی که در بازار اراک و محدوده آن به عنوان تخلف محسوب می‌شود و کسبه بازار باید آنرا رعایت نمایند در بازاری میراث فرهنگی :..... ۶۹
- «آسیب به دیوارها و جبرهای باران به آسم زیبا سازی در بازار اراک»..... ۷۰
- «کانال کشی کف بازار اراک»..... ۷۳
- «جرزهای غیر قانونی بازار اراک»..... ۷۵
- «ساخت و ساز منازل مسکونی و مغاره در محدوده بازار اراک»..... ۷۶
- «کف سازی کف بازار اراک»..... ۷۸
- «تردد حیوانات در بازار اراک»..... ۷۹
- «برخی از نشریات و هفته نامه‌های قدیمی اراک که در بازار اراک هم توزیع می‌شد»..... ۸۲
- برخی از فرماندهان توانمند پلیس میراث فرهنگی استان مرکزی که حفظ بناهای بازار را در اولویت کاری خود قرار می‌دادند:..... ۸۳
- برخی از مدیران میراث فرهنگی استان مرکزی که پس از ادغام سازمان بهای مرمت بازار اراک بودجه مالی خوبی اختصاص می‌دادند:..... ۸۳
- «نقشه کشی قالی در بازار اراک»..... ۸۳
- «تأسیس شرکت فرش اراک در بازار اراک»..... ۸۵
- «سفر فتحعلی شاه قاجار به بازار اراک»..... ۸۵
- «حاجی فیروزهای قدیم بازار اراک»..... ۸۸
- «برخی از مکان‌های قدیمی اطراف بازار اراک که هم اکنون اثری از آنها نیست»..... ۹۲
- «برخی از افراد معروف بازار اراک»..... ۹۶
- «شیخ مهدی یکی از افراد معروف بازار اراک»..... ۹۶
- «لیلا چله»..... ۹۸

- ۹۸..... «غلام سر خیابان حصار»
- ۹۹..... «داوود اسفندی»
- ۹۹..... «رضایی دستمال فروش»
- ۹۹..... «پیرمرد کبریت فروش»
- ۱۰۰..... «محمد هلفتی»
- ۱۰۰..... «محسن برزگر»
- ۱۰۰..... «حیدری انقلابی»
- ۱۰۰..... «پسرک راهزانی»
- ۱۰۱..... «مرد تابه خوان»
- ۱۰۱..... «اکبر سیمرغ فروش» (اکبر بمبی)
- ۱۰۲..... ناصر بیا یا ناصر قربانی:
- ۱۰۲..... محمد پشه:
- ۱۰۲..... محمد پشه:
- ۱۰۲..... «اسکندر شکسته بن و ه رزا محمود بازاری»
- ۱۰۳..... «علی گردویی»
- ۱۰۳..... «اسمال فندکی»
- ۱۰۳..... «بنوک کمانچه زن آشوری»
- ۱۰۴..... «آقای احمدی»
- ۱۰۵..... «عباس چرخ»
- ۱۰۵..... «اقدس مرده»
- ۱۰۶..... «عبور آب قنات از داخل بازار اراک»
- ۱۰۷..... «تهیه سوخت در زمستان بازار اراک»
- ۱۰۹..... «توزیع روزنامه در بازار اراک»
- ۱۰۹..... «برف روبی در بازار اراک»
- ۱۱۱..... «مراسم تعزیه خوانی در بازار اراک»
- ۱۱۲..... «آتش سوزی در بازار اراک»
- ۱۱۳..... «نظافت بهداشتی کف بازار اراک»
- ۱۱۳..... «فرش های دستیاف بازار اراک»
- ۱۱۵..... «گنبد های پشت بام بازار اراک»
- ۱۱۹..... «گنبد چهارسوق بازار»
- ۱۲۲..... «دکل دیده بانی بازار:

- ۱۲۳..... «پله‌های ورودی به داخل بازار اراک:
- ۱۲۵..... «بانک‌های اطراف بازار اراک»
- ۱۲۷..... «مدارس قدیمی داخل بازار اراک:
- ۱۲۷..... «مدرسه عظیمیه اراک»
- ۱۲۷..... «مدرسه معتمد»
- ۱۲۷..... «مدرسه پروین اعتصامی»
- ۱۲۸..... «مدرسه توتی»
- ۱۲۸..... «مدرسه محمدی»
- ۱۲۸..... «مدرس دانش‌گاه آزاد»
- ۱۲۸..... «مدرسه علمیه سپهداری (امام خمینی)»
- ۱۲۹..... «حوزه علمیه آقا ضیاء الدین»
- ۱۳۰..... «سر درب ورودی بازار اراک»
- ۱۳۱..... «فتیر اراک خوشمزه ترین سوغات اراک»
- ۱۳۲..... «برخی از فرش‌های دست بافت موجود در اراک»
- ۱۳۳..... «موزه حسن پور بازار اراک»
- ۱۳۴..... «خندق دور قلعه سلطان آباد اراک»
- ۱۳۵..... «عبادتگاه یهودیان اراک»
- ۱۳۵..... «دروازه‌ها و برج‌های قدیم بازار اراک»
- ۱۴۰..... «حمام خرها در اراک»
- ۱۴۰..... «زندگی نامه سپهدار یوسف خان گرجی سازنده اراک و بازار اراک»
- ۱۴۳..... «کاروانسراهای بازار اراک»
- ۱۴۶..... «گذرهای بازار اراک»
- ۱۴۸..... ۱- «گذر اول جگرکی‌ها و قبله»
- ۱۴۸..... ۲- «گذر دوم بازار شیخ الاسلام»
- ۱۴۹..... ۳- «گذر سوم بازار، گذر ملاقاسم»
- ۱۴۹..... ۴- «گذر چهارم، گذر لوطی هاشم»
- ۱۵۰..... ۵- «گذر پنجم بازار گذر سپهداری»
- ۱۵۱..... ۶- «گذر ششم یا گذر آقا ضیاء الدین»
- ۱۵۱..... «کاروانسراهای بازار اراک»
- ۱۵۳..... «کاروانسرای نو» یا (شیرزاد)
- ۱۵۳..... «کاروانسرای قمی‌ها»
- ۱۵۴..... «کاروانسرای اکبریان»

- ۱۵۵..... «کاروانسرای کریمی»
- ۱۵۵..... «کاروانسرای نبی زاده»
- ۱۵۶..... «کاروانسرای تقوایی»
- ۱۵۶..... «کاروانسرای کرمانشاهیان»
- ۱۵۷..... «کاروانسرای هزاوه‌ای‌ها»
- ۱۵۸..... «کاروانسرای کتابفروش‌ها»
- ۱۵۹..... «کاروانسرای کاشانی»
- ۱۶۰..... «کاروانسرای گلشن»
- ۱۶۰..... «کاروانسرای صندوق سازها»
- ۱۶۱..... «کاروانسرای فلسطین»
- ۱۶۱..... «کاروانسرای آقایی»
- ۱۶۲..... «کاروانسرای مهر یا پارسیان»
- ۱۶۲..... «کاروانسرای نقشبندی»
- ۱۶۲..... «کاروانسرای سردری»
- ۱۶۴..... «کاروانسرای وکیل»
- ۱۶۴..... «کاروانسرای حاج بسی»
- ۱۶۵..... «دروازه‌های بازار اراک»
- ۱۶۵..... دروازه قبله یا دروازه ملایر
- ۱۶۶..... «دروازه راهزان»
- ۱۶۶..... «دروازه حاج علی النقی اراک»
- ۱۶۷..... دروازه شهر جرد اراک:
- ۱۶۸..... دروازه مشهد اراک یا دروازه ارگ حکومتی:
- ۱۶۸..... سقاخانه‌های بازار اراک
- ۱۶۹..... مساجد بازار اراک
- ۱۷۰..... ۱- مسجد قدس بازار اراک:
- ۱۷۱..... ۲- مسجد قبله بازار اراک:
- ۱۷۱..... ۳- مسجد حاج علی بازار اراک:
- ۱۷۱..... ۴- مسجد حاج تقی خان بازار اراک:
- ۱۷۲..... ۵- مسجد سپهداری بازار اراک:
- ۱۷۳..... ۶- مسجد امام هادی بازار اراک:
- ۱۷۳..... ۷- مسجد کربلانی ابوالحسن بازار اراک:
- ۱۷۳..... ۸- مسجد آفاضیاء بازار اراک:
- ۱۷۴..... حمام‌های قدیمی بازار اراک:

- ۱- حمام شیخ الاسلام واقع در گذر دوم بازار ۱۷۵
- ۲- حمام چهارفصل ۱۷۵
- ۳- حمام نو یا حمام صفایی: ۱۷۵
- ۴- حمام ارگ میدان ارگ: ۱۷۶
- آب انبارهای قدیمی بازار اراک: ۱۷۶
- برخی از آب انبارهای قدیمی اطراف بازار اراک: ۱۷۸
- برخی از دروازه‌های بازار اراک: ۱۷۸
- برخی از مدارس فعلی داخل بافت بازار اراک: ۱۷۸
- برخی از مدارس قدیم بافت بازار که انتقال یافته‌اند: ۱۷۸
- برخی از روزه‌های علمیه بازار اراک: ۱۷۹
- برخی از سرهای بازار اراک: ۱۷۹
- برخی از بانک‌های فعلی بازار اراک: ۱۷۹
- برخی از بانک‌های قدیم بازار که انتقال یافته‌اند: ۱۷۹
- برخی از حمام‌های قدیمی بازار اراک: ۱۸۰
- برخی از مسجدهای قدیمی راسته بازار اراک: ۱۸۰
- برخی از گذرهای فعلی بازار اراک: ۱۸۱
- برخی از سقاخانه‌های بازار اراک: ۱۸۱
- برخی از اسامی کوچه‌های قدیم اطراف بازار اراک: ۱۸۱
- برخی از اسامی پول‌های قدیم رایج در بازار اراک: ۱۸۲
- برخی از خیابان‌های فعلی اطراف بازار که در قدیم دارای سقف گنبدی بوده‌اند و جزء بازار بوده‌اند: ۱۸۲
- برخی از پاساژهای داخل محدوده بازار اراک: ۱۸۳
- برخی از قبرستان‌های چهار طرف بازار اراک: ۱۸۳
- برخی از تاریخ نویسی‌های پس از انقلاب اراک که در بازار رفت و آمد داشتند: ۱۸۴
- برخی از هیئت امنای بازار اراک در دهه نود شمسی: ۱۸۴
- برخی از افراد خیر بازار اراک در دهه نود شمسی: ۱۸۴
- برخی از قهوه خانه‌ها و سفره خانه‌های بازار اراک: ۱۸۵
- برخی از خانواده‌هایی که در دهه نود شمسی در بازار منزل دارند و زندگی می‌کنند: ۱۸۵
- برخی از کاربری‌های کاروانسراهای بازار اراک در قدیم: ۱۸۶
- برخی از فروشگاه و مراکز فروش لوازم تزئین در بازار اراک: ۱۸۶
- برخی از فروشگاه‌های فروش لوازم حج و زیارت در بازار: ۱۸۶

- برخی از کاروانسراهای بازار اراک که اوقافی هستند: ۱۸۶
- برخی از مکان‌هایی که در اطراف بازار مورد اصابت بمب و موشک‌های عراقی قرار گرفت ۱۸۷
- برخی از جگرکی‌های بازار که در دهه هشتاد شمسی در گذر اول بازار مغازه جگرکی داشتند: ۱۸۷
- برخی از گاربی‌های قدیم اطراف بازار اراک: ۱۸۷
- برخی از درشکه‌چی‌های اطراف بازار اراک: ۱۸۷
- برخی از مأمورین گشت بازار اراک: ۱۸۸
- برخی از آهنگرهای قدیم بازار اراک: ۱۸۸
- برخی از وسایل قدیمی که اکنون در بازار کمتر دیده می‌شود: ۱۸۸
- برخی از بسته‌کاران فرش بازار اراک: ۱۸۸
- برخی از دارکش‌ها یا کیست دراهای فرش بازار اراک: ۱۸۹
- برخی از هنرمندان نقشه کش قالی بازار اراک: ۱۸۹
- برخی از استادان تکی‌کشی‌های بازار اراک: ۱۸۹
- برخی از رفوگران استاد قالی بازار اراک: ۱۸۹
- برخی از پرداخت‌دهندگان اسامی بازار اراک: ۱۹۰
- برخی از یهودیان که در بازار اراک ساکن بودند: ۱۹۰
- برخی از کسبه بازار که مغازه لحاف دوزی داشتند: ۱۹۰
- برخی از نخودچی‌بریزهای قدیم بازار اراک: ۱۹۱
- برخی از راسته‌های بازار و تعداد گنبد‌های سقف آن راسته: ۱۹۱
- برخی از گذرهای بازار که دارای گنبد و سقف هستند: ۱۹۱
- برخی از اسامی راسته‌های اصلی بازار اراک در چهارسوق: ۱۹۲
- برخی از بلندترین ساختمان‌های قدیم اطراف بازار اراک در دو قله: ۱۹۲
- برخی از خانه‌های قدیمی اطراف بازار که بسیار زیبا ساخته شده‌اند: ۱۹۲
- برخی از زنان مشهور و معروف خیر بازار اراک: ۱۹۳
- برخی از افراد زوردار و داش‌مشتی بازار اراک: ۱۹۳
- برخی از کتابفروشی‌های بازار اراک: ۱۹۳
- برخی از اعداد مذهبی که در ساخت بازار به کار رفته است: ۱۹۴
- برخی از مساجد محله قلعه ضلع شرقی بازار اراک: ۱۹۵
- برخی از کوچه‌های قدیمی شمالی جنوبی محله حصار بازار: ۱۹۶
- برخی از کوچه‌های قدیمی شمالی جنوبی محله قلعه بازار: ۱۹۶
- برخی از کوچه‌های غربی شرقی محله حصار بازار: ۱۹۶

- برخی از کوچه‌های شرقی غربی محله قلعه بازار: ۱۹۶.....
- برخی از حسینیه‌ها اطراف بازار اراک: ۱۹۷.....
- برخی از افراد و مکان‌هایی که در اراک و اطراف بازار قبل از انقلاب محل فروش مشروب بوده: ۱۹۷.....
- برخی از کسبه بازار که بالای ۳۰ سال است است که در بازار کاسبی می‌کنند: ۱۹۷.....
- برخی از رخدادهای میدان ارک در قدیم: ۱۹۹.....
- برخی از حمام‌های قدیمی میدان ارک: ۱۹۹.....
- برخی از اهالی و خانواده‌های خیابان بیات (آزادی) در شمال میدان ارک: ۲۰۰.....
- برخی از مغازه‌های موجود در خیابان بیات میدان ارک: ۲۰۰.....
- برخی از مغازه‌داران واقع شمالی میدان ارک: ۲۰۰.....
- برخی کسبه ضلع جنوبی میدان ارک: ۲۰۱.....
- برخی از کسبه و اهالی که به مدت‌های طولانی در انتهای بازار: ۲۰۲.....
- برخی از مکان‌هایی که کلاتی بازار (کلاتری ۱) در آن جا به جا و تغییر مکان داده است: ۲۰۲.....
- برخی از خیابان‌های منشعب از میدان ارک: ۲۰۲.....
- برخی از مدارس اطراف میدان ارک: ۲۰۳.....
- برخی از اندازه‌های طولی راسته اصلی بازار از انتهای بازار میدان ارک: ۲۰۳.....
- برخی از مکان‌های نظامی در میدان ارک: ۲۰۴.....
- برخی از اندازه‌های طولی بازار اراک از این گذر به گذر بازار: ۲۰۴.....
- برخی از مغازه‌ها و اماکن صنایع دستی اطراف بازار: ۲۰۴.....
- برخی از سفره‌خانه‌ها و رستوران‌های سنتی بازار: ۲۰۵.....
- برخی از اندازه‌های عرضی بازار قدیم اراک: ۲۰۵.....
- برخی از یهودیان گذر دوم تا سوم راسته اصلی بازار در دهه شصت: ۲۰۵.....
- برخی از سوغاتی‌های بازار اراک: ۲۰۶.....
- برخی از مفاخر و مشاهیر که از بازار عبور می‌کردند: ۲۰۶.....
- برخی از نمایش‌هایی که در زمان پهلوی در بازار اجرا می‌شد: ۲۰۶.....
- برخی از صنایع دستی موجود در بازار اراک: ۲۰۶.....
- برخی از کاروانسراهای زیبا بازار اراک که از کاروانسراهای دیگر بازار که ۲۴ عدد هستند زیباترند: ۲۰۶.....
- برخی از خیابان‌های فعلی اطراف بازار که قبلاً جزء بازار بوده‌اند: ۲۰۶.....
- برخی از مدرسه‌هایی که قبلاً در دوره پهلوی در داخل محوطه بازار بوده‌اند و اکنون دیگر وجود ندارند: ۲۰۷.....

- برخی از نوازندگان موسیقی و سیاه بازهای بازار اراک: ۲۰۷
- برخی از متکدیان بازار اراک: ۲۰۷
- برخی از فوائد سوراخ‌های سقف گنبد‌های بازار اراک: ۲۰۸
- برخی از افراد اراکی که کسبه بازار آنها را دوست داشتند در دهه هشتاد و نود شمسی ۲۰۸
- برخی از دست فروش‌های بازار اراک: ۲۰۸
- برخی از دست فروش‌های بازار که با فرغون و گاری چهارچرخ دستی مبادرت به فروش اجناس خود می‌کنند: ۲۱۰
- برخی از زنان معروف و خیر اطراف بازار اراک: ۲۱۰
- برخی از اهالی شهر اراک که در اطراف بازار انجمن اعتدالیون داشتند: ۲۱۰
- برخی از زنانی که نام‌های شخصیت‌های معروف اراک که در اطراف بازار زندگی می‌کردند: ۲۱۱
- برخی از هتل‌های خارجی اواخر قاجاریه که در اطراف بازار اراک بودند و اکنون اثری از آنها نیست: ۲۱۷
- برخی از مکان‌هایی که کسبه و زیگler در آن مکان داشته است: ۲۱۷
- برخی از ابعاد بازار قدیم و اولیه اراک در زمان قاجاریه: ۲۱۸
- برخی از اسامی و نام‌های قدیم میدان اراک: ۲۱۹
- برخی از سینماهای قدیمی اطراف بازار اراک: ۲۱۹
- برخی از قنات‌های اطراف بازار اراک: ۲۱۹
- برخی از ساعت فروش‌های قدیمی بازار اراک: ۲۲۴
- برخی از کوپن فروش‌های زمان جنگ سربازار اراک: ۲۲۴
- برخی از مساجدی که در قدیم درب ورودی آنها داخل بازار اراک باز می‌شدند: ۲۲۴
- برخی از آب انبارهایی که هنوز در محدوده بازار هستند و تخریب شده‌اند: ۲۲۵
- برخی از آب انبارهای بازار اراک که در دهه‌های اخیر توسط مسئولین ادارات تخریب شده‌اند: ۲۲۵
- برخی از عکاسی‌های قدیم اطراف بازار اراک: ۲۲۵
- برخی از گاراژهای قدیمی اطراف بازار اراک: ۲۲۶
- برخی از تعاونی‌های مسافر بری اطراف بازار اراک: ۲۲۷
- برخی از کوپن فروش‌های قدیم سربازار اراک: ۲۲۷
- برخی از شعارهای بیادماندنی کسبه بازار اراک در زمان‌های قدیم: ۲۲۷
- برخی از میدان‌های تره بار میوه و سبزی قدیم سربازار اراک: ۲۲۷
- برخی از دست فروش‌های سربازار که مبادرت به خرید و فروش کفش و لباس کار می‌کنند: ۲۲۸
- برخی از نوچه‌های ذبیح درشکه چی: ۲۳۲

- ۲۳۲..... سال فوت برخی از افراد داش مشدی بازار اراک:
- ۲۳۳..... برخی از آب انبارها و ویرانه‌های اطراف بازار قدیم اراک که دیگر اثری از آنها نیست:
- ۲۳۳..... برخی از حمام‌های قدیمی اطراف بازار قدیم اراک محله قلعه
- ۲۳۴..... برخی از کاروانسراهایی که در خیابان دروازه شهرجرد وجود داشتند:
- ۲۳۴..... برخی از مدارس قدیمی در اطراف بازار دروازه شهرجرد:
- ۲۳۵..... برخی از مسافر خانه‌های خیابان مولوی بازار قدیم
- ۲۳۵..... برخی از اماکن قدیمی اطراف بازار دروازه شهرجرد اراک:
- ۲۳۶..... برخی از نه دچی، بریزها و تخمه بود بده‌های بازار دروازه شهرجرد اراک:
- ۲۳۶..... برخی از سقف‌های بازار اراک:
- ۲۳۶..... برخی از تنگ‌های قدیم بازار اراک:
- ۲۳۷..... برخی از شهروندان بازار اراک که همسرشان از شخصیت‌های معروف کشوری بوده است:
- ۲۳۷..... برخی از رنگرزی‌های قدیم همه پوشاک بازار اراک:
- ۲۳۷..... برخی از مرغ و خروس فروش‌های بازار اراک:
- برخی از دلایل و انگیزه‌هایی که یونسفان مگرچی سازنده اراک در نظر گرفت که اراک و بازار را در این مکان بسازند:
- ۲۳۷.....
- ۲۳۸..... برخی از طلافروش‌های بازار اراک در دهه نهم
- ۲۴۰..... برخی از طلاسازهای بازار اراک که آقای پورترجل رئیس اتحادیه آنهاست:
- ۲۴۱..... برخی از نقره سازهای بازار اراک:
- ۲۴۱..... برخی از پارچه فروش‌های بازار اراک:
- ۲۴۱..... برخی از مجریان صدا و سیما تهران که قبلاً در بازار اراک رفت و آمد می‌کردند:
- ۲۴۱..... برخی از اعداد و ارقام هنگام ساختن اراک و بازار
- ۲۴۲..... برخی از معمارها و بناهای معروف قدیمی در ساخت بازار اراک:
- ۲۴۲..... برخی از اسامی راسته‌های اصلی بازار اراک:
- برخی از مجتهدین قدیم بازار اراک که در پارک شهر اراک دروازه شهرجرد مقبره و آرامگاه دارند:
- ۲۴۳.....
- ۲۴۳..... برخی از مغازه‌های نظامی دوز بازار اراک:
- ۲۴۳..... برخی از اسامی قدیم قبلی خیابانهای اطراف بازار اراک:
- ۲۴۴..... برخی از اعداد و ارقام تعداد مغازه‌های بازار اراک:
- ۲۴۴..... اسامی بازاریان اراک:
- ۲۴۴..... راسته مسگرها:
- ۲۴۷..... مغازه‌های سمت چپ چارسوق تا گذر سپهداری بازار:

- ۳ مغازه‌های سمت راست گذر سپهداری تا گذر آقا ضیاءالدین بازار اراک: ۲۴۹.....
- مغازه‌های سمت چپ گذر سپهداری تا گذر آقاضیاءالدین بازار اراک (گذر پنجم تا ششم بازار): ۲۵۰.....
- مغازه‌های سمت راست گذر آقاضیاءالدین تا انتها بازار میدان ارک: (گذر ششم تا انتها) ۲۵۲.....
- مغازه‌های سمت چپ گذر آقاضیاءالدین تا انتهای بازار میدان ارک (گذر ششم تا انتها بازار) ۲۵۳.....
- مغازه‌های سمت راست چهارسوق بازار به سمت خیابان حصار (راسته کفاش‌ها و آروسی دوزها): ۲۵۵.....
- مغازه‌های سمت چپ راسته چهارسوق به خیابان حصار: ۲۵۷.....
- مغازه‌های سمت راست راسته چهارسوق به خیابان محسنی: ۲۵۹.....
- مغازه‌های سمت چپ راسته چهارسوق به خیابان محسنی بازار: ۲۶۱.....
- مغازه‌های سمت راست راسته اصلی چهارسوق به گذر لوطی هاشم: ۲۶۳.....
- مغازه‌های سمت چپ چهارسوق به گذر لوطی هاشم (راسته اصلی): ۲۶۵.....
- مغازه‌های سمت راست راسته اصلی بازار: از گذر لوطی هاشم به گذر ملاقاسم گذر چهارم تا سوم: ۲۶۸.....
- مغازه‌های سمت چپ راست بازار از گذر لوطی هاشم تا گذر ملاقاسم: ۲۷۰.....
- مغازه‌های سمت راست راست بازار: گذر ملاقاسم تا گذر شیخ الاسلام: ۲۷۲.....
- مغازه‌های سمت چپ راسته بازار از گذر ملاقاسم تا گذر شیخ الاسلام: ۲۷۵.....
- مغازه‌های سمت راست راسته اصلی بازار از گذر شیخ الاسلام تا گذر قبله و سلاخ‌ها: ۲۷۷.....
- مغازه‌های سمت چپ بازار از گذر دوم تا ابتدا بازار: ۲۸۰.....
- مغازه‌ها و کسبه‌های گذر اول بازار گذر قبله باره به حصار: ۲۸۲.....
- کسبه و مغازه‌های گذر اول بازار (گذر قبله و سلاخ‌ها): ۲۸۲.....
- کسبه و مغازه‌های گذر دوم بازار (شیخ الاسلام): ۲۸۳.....
- کسبه سمت راست گذر دوم به حصار: ۲۸۵.....
- مغازه‌ها و کسبه گذر دوم از بازار به خیابان محسنی: ۲۸۵.....
- مغازه‌های سمت چپ گذر دوم از بازار به محسنی: ۲۸۶.....
- کسبه و مغازه‌های گذر سوم ملاقاسم به حصار: ۲۸۷.....
- کسبه و مغازه‌های سمت چپ گذر سوم ملاقاسم به حصار: ۲۸۷.....
- کسبه و مغازه‌های گذر سوم ملاقاسم به خیابان محسنی: ۲۸۸.....
- کسبه و مغازه‌های سمت چپ گذر سوم به خیابان محسنی: ۲۸۸.....
- کسبه و مغازه‌های گذر چهارم لوطی هاشم به حصار: ۲۸۹.....
- کسبه و مغازه‌های سمت چپ گذر چهارم لوطی هاشم به حصار: ۲۸۹.....

- کسبه و مغازه‌های گذر چهارم سمت چپ از بازار به خیابان محسنی ۲۹۱
- کسبه و مغازه‌های گذر پنجم سپهداری بازار ۲۹۱
- کسبه و مغازه‌های گذر ششم بازار آقاضیاء ۲۹۲
- برخی از کسبه کاروانسرای نو (شیرزاد) راستین که ۱۷ مغازه دارد: ۲۹۲
- برخی از کسبه کاروانسرای فدایی که ۱۲ مغازه دارد: ۲۹۳
- برخی از کسبه کاروانسرای کریمی که ۱۴ باب مغازه دارد: ۲۹۴
- برخی از کسبه کاروانسرای قمی‌ها که ۱۲ باب مغازه دارد: ۲۹۴
- برخی از کسبه کاروانسرای سرپوشیده نبی زاده که ۹ باب مغازه دارد: ۲۹۵
- برخی از کسبه سرای کوچک سرباز نبی زاده که ۶ مغازه دارد: ۲۹۵
- برخی از کسبه کاروانسرای بزرگ سرباز نبی زاده که ۱۸ باب مغازه دارد: ۲۹۵
- برخی از کسبه سرای سرپوشیده اکبریان که ۱۹ باب مغازه دارد: ۲۹۶
- برخی از کسبه طبه سوم کاروانسرای سرباز اکبریان که ۳۸ باب مغازه دارد: ۲۹۷
- کسبه طبقه پایین سرای اکبریان ۲۹۷
- برخی از کسبه کاروانسرای کاشانی بازار که ۳۲ حجره دارد که وقف حاج آقامحسن عراقی است: ۲۹۸
- برخی از کسبه سرای سرباز کتابفروش‌ها که ۲۵ حجره دارد و اوقافی نمی‌باشد و آقای عراقچی و باباخانی مالک آن هستند: ۳۰۰
- کسبه داخل دالان سرای سرپوشیده کتابفروش‌ها ۳۰۱
- طبقه بالا سرای بزرگ فرش هزاوه‌ایها: ۳۰۳
- طبقه دوم سرای دوم هزاوه‌ای‌ها ۳۰۳
- حجره‌های طبقه پایین سرای هزاوه‌ای‌ها ۳۰۴
- کسبه داخل تیمچه سرای سرپوشیده تقوایی: ۳۰۵
- کسبه طبقه دوم سرای سرپوشیده تقوایی: ۳۰۵
- برخی از کسبه کاروانسرای سرپوشیده کاشانی: ۳۰۶
- برخی از کسبه‌های سرباز کاشانی: ۳۰۷
- برخی کسبه طبقه دوم سرای کاشانی: ۳۰۸
- برخی از کسبه کاروانسرای سرباز گلشن که اوقافی نیست که ۲۶ مغازه دارد: ۳۰۹
- برخی از کسبه کاروانسرای سرپوشیده نقشینه بازار که اوقافی می‌باشد و وقف حاج آقا محسن عراقی است که ۱۳ باب مغازه دارد: ۳۱۰
- برخی از کسبه کاروانسرای صندوق سازها بازار که وقف است و وقف حاج آقا محسن عراقی و ستاره خانم و خاکباز است که ۲۲ باب مغازه دارد: ۳۱۱